

З а к о н бр. 273/2001 Сб.

о правима припадника националних мањина и о измени неких закона

од 10. јула 2001. год.

Změna: zákon č. 320/2002 Sb., platnost od 1. ledna 2003 (viz § 6 odst. 7 a ost. 8 a § 13a v českém znění)

П р е а м б у л а

Парламент Чешке Републике, као демократске и правне државе,

имајући у виду право на национални и етнички идентитет као саставни део људских права,

поштујући идентитет припадника националних мањина као појединачна и група, који се испољава пре свега властитом културом, традицијом или језиком,

имајући у виду стварање мултикултурног друштва и залажући се за хармонично заједничко живљење националних мањина са већинским становништвом,

јемчећи свим припадницима националних мањина право на ефикасно учешће у културном, друштвеном и економском животу и у јавним пословима, пре свега оним пословима, који се тичу националних мањина,

штитећи право припадника националних мањина у складу са међунационалним уговорима о људским правима и основним слободама, који обавезују Чешку Републику, и у складу са Уставом и Повељом основних права и слобода,

усвојио је следећи закон Чешке Републике:

ДЕО ПРВИ

О правима припадника националних мањина

Поглавље И

Уводне одредбе

§ 1

Предмет закона

(1) Овај закон уређује права припадника националних мањина и надлежност министарстава, других управних органа и органа територијалних самоуправних целина (у даљем тексту "органи јавне управе") у односима са њима.

(2) Примена одредби посебних правних прописа који уређују права припадника националних мањина, није овим законом доведена у питање.

§ 2

Дефиниције основних појмова

(1) Национална мањина је заједница грађана Чешке Републике, који живе на територији Чешке Републике и већином се разликују од осталих грађана етничким пореклом, језиком, културом и традицијама, по бројности формирају мањину становништва, а истовремено изражавају вољу да буду сматрани националном мањином ради заједничког настојања за очувањем и развијањем властите самосталности, језика и културе, те истовремено ради изражавања и заштите интереса своје заједнице која се формирала кроз историју.

(2) Припадник националне мањине је држављанин Чешке Републике који изјављује да има другу од чешке националности, те изражава жељу да буде сматран за припадника националне мањине заједно са другима који се опредељују за исту националност.

Поглавље ИИ

Права припадника националних мањина

§ 3

Остваривање права припадника националних мањина

(1) Припадницима националних мањина се јемчи појединачно или заједно са другим припадницима националне мањине остваривање њихових права одређених овим законом, посебним правним прописима или међунационалним уговорима о људским правима и основним слободама, који обавезују Чешку републику.

(2) Остваривање права припадника националних мањине не сме бити ограничавано или спречавано.

§ 4

Слободан избор припадности националној мањини

(1) Из припадања националној мањини нико не сме претрпети никакву штету.

(2) Органи јавне управе не воде евиденције припадника националних мањина. Прикупљање, обрада и коришћење личних података о припадности националној мањини се управља одредбама посебних правних прописа.^[1] Подаци о опредељењу за националну мањину, које су ови органи прикупили приликом пописа становништва или према другом посебном закону, а према којим се може одредити припадност националној мањини, не смеју бити искоришћени у друге сврхе него у које су прикупљени и сачувани, а након статистичке обраде морају бити уништени.

§ 5

Право на удруживање припадника националне мањине

Припадници националне мањине се могу удруживати у националним удружењима и у политичким странкама и политичким покретима под условима и на начин које одређују посебни правни прописи.^[2]

§ 6

Право учешћа у решавању питања која се тичу националне мањине

(1) Припадници националних мањина имају право на активно учешће у културном, друштвеном и економском животу и у јавним пословима, посебно онима који се тичу националних мањина чији су припадници, и то на нивоу општине, округа и на државном нивоу.

(2) Право из 1. става припадници националних мањина обављају пре свега посредством одбора за националне мањине који се формирају према посебним правним прописима^[3] и Савета Владе за националне мањине (у даљем тексту "Савет").

(3) Влада формира Савет као свој саветодавни и иницијативни орган за послове који се тичу националних мањина и њихових припадника. На челу Савета је члан Владе.

(4) Чланови Савета су представници националних мањина и представници органа јавне власти с тим, што најмање половина чланова Савета су представници националних мањина које су предложила удружења припадника националних мањина.

(5) У надлежност Савета спада

а) осигуравање припрема мера Владе, које се тичу права припадника националних мањина у Чешкој Републици,

б) давање мишљења уз предлоге закона, уз предлоге уредби Владе и уз мере које се тичу права припадника националних мањина, пре прослеђивања истих Влади,

ц) припрема укупног извештаја о националној ситуацији на територији Чешке Републике за Владу,

д) припремање препорука за Владу, министарства и друге управне органе ради осигурања потреба припадника националних мањина, пре свега у области просвете, културе и медија, коришћења матерњег језика, друштвеног и културног живота,

е) сарадња са органима територијалних самоуправних целина приликом практичног осигуравања националне политике државе,

ф) предлагање расподеле финансијских средстава која се из државног буџета пружају за подршку активности припадника националних мањина.

(6) Детаље о саставу Савета, начину именовања чланова Савета и о раду Савета ће одредити

Статут Савета, који усваја Влада.

§ 7

Право на коришћење имена и презимена на језику националне мањине

Припадници националне мањине имају право на коришћење својег имена и презимена на језику националне мањине под условима које одређује посебан правни пропис.[\[4\]](#)

§ 8

Право на вишејезичне називе и ознаке

(1) Припадници националних мањина које традиционално и дугорочно живе на територији Чешке Републике имају право да назив насељеног места у којем живе, називи његових делова, улица, других јавних пространа, ознаке зграда органа јавне управе и бирачких места буду такође наведени на језику националне мањине.

(2) Условe за остваривање права према ставу 1. и начин навођења вишејезичних назива и ознака одређује посебан правни пропис.[\[5\]](#)

§ 9

Право на коришћење језика националне мањине у односима са институцијама и судовима

Припадници националних мањина које традиционално и дугорочно живе на територији Чешке Републике имају право да користе језик националне мањине у односима са институцијама и судовима. Условe за остваривање овог права одређују посебни правни прописи.[\[6\]](#)

§ 10

Право на коришћење језика националне мањине у пословима избора

Под условима које одређују посебни правни прописи,[\[7\]](#) припадници националних мањина које традиционално и дугорочно живе на територији Чешке Републике имају право на објаву саопштења о времену и месту одржавања избора и на друге информације за бираче на језицима националних мањина.

§ 11

Право на школовање на језику националне мањине

(1) Припадници националних мањина које традиционално и дугорочно живе на територији Чешке Републике имају право на васпитање и образовање на свом матерњем језику у школама, предшколским установама и школским установама под условима које одређују посебни правни прописи.[\[8\]](#)

(2) Припадници националних мањина из става 1. могу под условима које одређују посебни правни прописи⁸ оснивати

а) приватне школе са језиком националне мањине као језиком наставе или са изучавањем језика националне мањине као наставним предметом,

б) приватне предшколске установе и приватне школске установе.

§ 12

Право на развој културе припадника националних мањина

(1) Припадници националних мањина имају право на очување и развијање свог језика, култура и традиција, те на поштовање истих.

(2) Држава осигурава условe за очување и развој култура, традиција и језика националних мањина које традиционално и дугорочно живе на територији Чешке Републике; подржава пре свега програме који се оријентишу на позоришта, музеје, галерије, библиотеке, документационе послове и друге активности припадника националних мањина. У исте сврхе пружа субвенције из државног буџета; условe и начин пружања субвенција одређује Влада уредбом.

§ 13

Право на ширење и примање информација на језику националне мањине

(1) Припадници националних мањина имају право на ширење и примање информација на језику своје националне мањине.

(2) Држава ради очувања и развоја културе, традиције и језика подржава издавање периодичке и непериодичке штампе на језицима националних мањина које традиционално и дугорочно живе на територији Чешке Републике, те емитовање радија и телевизије на језицима националних мањина које традиционално и дугорочно живе на територији Чешке Републике. У исте сврхе пружа субвенције из државног буџета; услове и начин пружања субвенција одређује Влада уредбом.

(3) Израда и ширење радио и телевизијских емисија у односу према припадницима националних мањина код оператора по закону одређују посебни правни прописи.[\[9\]](#)

ДЕО ДРУГИ

Измена закона о прекршајима

§ 14

Закон бр. 200/1990 Сб. о прекршајима, у смислу закона бр. 337/1992 Сб., закона бр. 344/1992 Сб., закона бр. 359/1992 Сб., закона бр. 67/1993 Сб., закона бр. 290/1993 Сб., закона бр. 134/1994 Сб., закона бр. 82/1995 Сб., закона бр. 237/1995 Сб., закона бр. 279/1995 Сб., закона бр. 289/1995 Сб., закона бр. 112/1998 Сб., закона бр. 168/1999 Сб., закона бр. 360/1999 Сб., закона бр. 29/2000 Сб., закона бр. 121/2000 Сб., закона бр. 132/2000 Сб., закона бр. 151/2000 Сб., закона бр. 258/2000 Сб., закона бр. 361/2000 Сб., закона бр. 370/2000 Сб., налаза Уставног суда бр. 52/2001 Сб., закона бр. 164/2001 Сб., закона бр. 254/2001 Сб., закона бр. 265/2001 Сб. и закона бр. 274/2001 Сб., мења се на следећи начин:

1. У § 49 на крају става 1., тачка се надокнађује зарезом и додају се слова д) и е) која гласе:

"д) ограничава или спречава припадницима националних мањина обављање права припадника националних мањина,

е) почини другом штету због његове припадности националној мањини или због његовог етничког порекла, расе, боје тена, пола, сексуалне оријентације, језика, вероисповести, политичког или другог мишљења, чланства или активности у политичким странкама или политичким покретима, синдикатима или другим удружењима, због социјалног порекла, имовинских односа, рода, здравственог стања или због његовог брачног или породичног стања."

2. У § 49 став 2., се иза речи "1 000 Кч" везника "и" надокнађује зарезом, а на крају текста се додају речи "и за прекршај према ставу 1. тачка д) и е) казну до 5 000 Кч".

ДЕО ТРЕЋИ

Измена закона о општинама

§ 15

Закон бр. 128/2000 Сб. о општинама се мења на следећи начин:

1. У § 29 став 2. се број "20" надокнађује бројем "10", а број "50" се надокнађује бројем "40".

2. У § 117 став 3. прва реченица се број "15" надокнађује бројем "10", на крају друге реченице се уместо тачке ставља тачка зарез и додаје се текст "међутим, најмање половина свих чланова одбора морају увек бити припадници народних мањина."

ДЕО ЧЕТВРТИ

Измена закона о окрузима

§ 16

У § 78 став 2. закона бр. 129/2000 Сб. о окрузима, се број "10" надокнађује бројем "5", речи "истој националности другој од чешке" се надокнађују речима "националности другој од чешке" а на крају друге реченице се тачка надокнађује тачком зарезом и додаје се текст "међутим, најмање

половина свих чланова одбора морају увек бити припадници народних мањина."

ДЕО ПЕТИ

Измена закона о главном граду Прагу

§ 17

У § 78 став 2. закона бр. 131/2000 Сб. о главном граду Прагу, се у првој реченици број "15" надокнађује бројем "5", а на крају друге реченице се тачка надокнађује тачком зарезом и додаје се текст "међутим, најмање половина свих чланова одбора морају увек бити припадници народних мањина."

ДЕО ШЕСТИ

Измена закона о изборима у скупштине општина

§ 18

У § 31 закона бр. 152/1994 Сб., о изборима у скупштине општина и о измени и допуни неких других закона, додаје се став 3., који укључујући белешку испод текста бр. 10а) гласи:

"(3) У општини у којој се оснива одбор за националне мањине према посебном закону,^{10а)} уредба према ставовима 1. и 2. ће се издати и на језику дате националне мањине.

^{10а)} § 117 став 3. закона бр. 128/2000 Сб., о општинама, у смислу закона бр. 273/2001 Сб."

ДЕО СЕДМИ

Измена закона о изборима у скупштине округа

§ 19

У § 27 закона бр. 130/2000 Сб., о изборима у скупштине округа и о измени неких закона, додаје се став 3., који укључујући белешку испод текста бр. 18а) гласи:

"(3) У округу у којем се оснива одбор за националне мањине према посебном закону,^{18а)} уредба према ставовима 1. и 2. ће се издати и на језику дате националне мањине.

^{18а)} § 78 став 2. закона бр. 129/2000 Сб., о окрузима, у смислу закона бр. 273/2001 Сб."

ДЕО ОСМИ

ПРИМЕНА

§ 20

Овај закон ступа на снагу на дан његовог објављивања.

Клаус с.р.

Хавел с.р.

П.О. Шпидла с.р.

[1] Закон бр. 101/2000 Сб., о заштити личних података и о измени неких закона, пречишћени текст.

[2] Закон бр. 83/1990 Сб., о удруживању грађана, пречишћени текст.

Закон бр. 424/1991 Сб., о удруживању у политичке странке и политичке покрете, пречишћени текст.

Закон бр. 220/1999 Сб., о обављању основног или накнадног војног рока и војних вежби и о неким правним односима резервиста.

Закон бр. 221/1999 Сб., о професионалним војницима, у смислу закона бр. 155/2000 Сб.

[3] Закон бр. 128/2000 Сб., о општинама, у смислу закона бр. 273/2001 Сб.

Закон бр. 129/2000 Сб., о окрузима, у смислу закона бр. 273/2001 Сб.

Закон бр. 131/2000 Сб., о главном граду Прагу, пречишћени текст.

[4] Закон бр. 301/2000 Сб., о матичним књигама, имену и презимену и о измени неких закона.

[5] Закон бр. 128/2000 Сб., у смислу закона бр. 273/2001 Сб.

[6] § 18 закона бр. 99/1963 Сб., о парничном поступку, у смислу закона бр. 30/2000 Сб.

§ 7 закона бр. 335/1991 Сб., о судовима и судијама.

§ 2 закона бр. 141/1961 Сб., о кривичном поступку (кривични поредак), пречишћени текст.

§ 33 закона бр. 182/1993 Сб., о Уставном суду.

§ 12 закона бр. 563/1991 Сб., о рачуноводству.

§ 46а закона бр. 202/1990 Сб., о лутрији и другим сличним играма, у смислу закона бр. 149/1998 Сб.

§ 3 закона бр. 337/1992 Сб., о управи пореза и такса, у смислу закона бр. 35/1993 Сб. и закона бр. 255/1994 Сб.

[7] Закон бр. 152/1994 Сб., о изборима у скупштине општина и о измени и допуни неких других закона, пречишћени текст.

Закон бр. 130/2000 Сб., о изборима у скупштине округа и о измени неких закона, у смислу закона бр. 273/2001 Сб.

Закон бр. 247/1995 Сб., о изборима у Парламент Чешке Републике, пречишћени текст.

[8] Закон бр. 76/1978 Сб., о школским установама, пречишћени текст.

Закон бр. 29/1984 Сб., о систему основних школа, средњих школа и виших стручних школа (школски закон), пречишћени текст.

Закон бр. 564/1990 Сб., о државној управи и самоуправи у просвети, пречишћени текст.

[9] Закон бр. 483/1991 Сб., о Чејској телевизији, преишћени текст.

Закон бр. 484/1991 Сб., о Чејском радију, преишћени текст.